

Naročnina
za državo SHS:
za eno leto naprej Din. 40—
za pol leta " " " 25—
za četrti leta " " " 22-50
za en mesec " " " 7-50

za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 150—
mesečno " " " " 12-50

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 10—
v inozemstvu " " " " 20—

Posludna štev. 50 par.

SLOVENEČ

Cena inseratov:
Eksperimentalna polna vrsta malih
oglasov po K 4— in K 5—,
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKSŽ
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 s naročnino in št. 349 za oglašje,
zagreb 9.011, sarajev 7583, praške in dunaj 24.797

Dr. Boža S. Nikolačević:

Dolžnost bratov Slovencev.*

Ako hočemo točno označiti sedanji naš politični položaj, moremo svobodno reči, da ga obvladuje boj med Srbi in Hrvati. Nova ustava, izglasovana z največjim trdom, splošnega stanja ni uredila, ampak ga še bolj zmedla. Pričakovalo se je, da bo ta ustava vprašanje medsebojnega razmerja naših treh bratskih narodov končno veljavno spravila z dnevnega reda in da bo vse tako urejeno, da bo državni stroj funkcioniral neovirano in pravilno. Toda žal — strojniki se je prevaril v računu, Hrvati in Srbi so danes naravnost v latentnem sporu, ki preti zavzeti najširši obseg in to naše notranje vprašanje poostriži v mednarodni problem.

Nočemo se spuščati v to, kdo je glavni podpihovalec tega spora in kdo je kriv — Srbi ali Hrvati? Nesporno je preje med Hrvati veljal kot separatist in nespravljiv nasprotnik naše nove države samo Radić, a sedaj so se mu pridružile tudi druge čisto hrvatske politične stranke, ki so do nedavna bile za sporazumno delo, za tako državo, kakor je danes ter so sodelovale celo v vladi. Ta pojav mora vzbuditi skrb pri vsakem prijatelju naše skupne države in ga nagniti, da išče načina, kako bi se to dalo popraviti.

Toda da bomo mogli najti način za popravilo, moramo preje najti vzroke zlu.

Tega spora med Srbi in Hrvati je v prvi vrsti kriva neizprevidnost dosedanjih vlad v kraljevini. Naši politiki so bili navajeni na majhno in enostavno državo ter jim zato nedostajajo osnovnega smisla za probleme, ki jih prinaša s seboj složena država z različnimi verskimi, gospodarskimi in plemenskimi razmerami. Vsled tega oni tudi niso bili v stanju, da bi razumeli vse tisto, kar je nastalo tekom vekov po zgodovinskem razvoju.

Zato vsa naša notranja medsebojna vprašanja — namesto da bi se bila po zedinjenju v skupno državo za vedno likvidirala — stopajo še-le sedaj na dnevni red in dobivajo značaj državnopravnih problemov mednarodnega značaja. Dosedanje naše vlade niso bile sposobne, da jih rešijo, ker so naivno mislile, da je dovolj, ako izsilijo ustavo, pa se bodo vprašanja potem ob sebi rešila.

Tako je dejstvo, da poklicani činitelji niso poznali danih razmer, dovedlo do sedanje poostrenosti med Srbi in Hrvati, ki more postati usodna tudi za obstoj državne skupnosti, ako se pravočasno ne odpravijo vzroki zla.

Kajti kdorkoli je iskren pristaš skupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev, ta ne sme dopustiti, da se vsled nerazumnosti in nesposobnosti posameznih strank in politikov izpostavi propadu država sama. Zato se mora sedanjemu razdorju med Srbi in Hrvati napraviti čim preje konec.

Mi smo trdno prepričani, da vsak dober Slovenec, Hrvat in Srb iskreno in globoko čuti potrebo skupne države, ker moremo samo v njej obvarovati svoje narodne individualnosti in ostati dovolj močni, da moremo odoliti vsem zunanjim osvajačcem.

Toda kokor v navadnem življenju tako tudi v sporih med narodi nima ne ena ne druga stran dovolj izprevidnosti in prave mere. To je tudi slučaj med nami Srbi in brati Hrvati. Zato je potrebno, da posreduje tretji, a ta tretji mora biti prijatelj in brat in ne tujec.

Ta, ki naj spravi in zbrati Srbe in Hrvate — to je naš tretji brat — brat Slovenec.

* Pisec tega članka, srbski književnik in časnikar gosp. dr. Boža S. Nikolačević, je čitateljem »Slovenca« za znan, G. dr. B. S. Nikolačević je v našem listu pisal o potrebi revizije sedanje ustave. On je prvi v srbskem tisku zastopal federalistično stališče, a neglede na to je bil vedno iskren pobornik državne skupnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Mnogi njegovi članki so se čisto navajali in bili predmet živahnih diskusij. V današnji srbski žurnalistiki zavzemata g. dr. Nikolačević in njegov mlajši brat, gosp. Dušan S. Nikolačević, predsednik Jugoslovanskega novinarskega združenja, jako ugledno mesto.

V Slovencih imamo naravnega razsodnika že tudi zato, ker so oni v srbsko-hrvatskem sporu nezainteresirani. Po veri, po zgodovinskih tradicijah in neposrednem sosedstvu so Slovenci blizu Hrvatom, toda vsled svoje politične dalekovidnosti in vsled svoje izpričane naklonjenosti do skupne države so oni tudi nam Srbom istotako blizu in dragi.

Zato so tudi Slovenci najbolj poklicani,

da prevzamejo iniciativo za spravo med Srbi in Hrvati in s tem izvlečejo našo skupno mlado državo iz sedanje nevarne krize.

S tem predlogom prihajam kot neodvisen srbski časnikar, ki to državo ljubi in iskreno želi, da bi vsestransko procvitala. Temu dodajam prošnjo, da spoštovani voditelji slovenskih strank, gospodje Korošec, Pucelj, Zerjav, Korun in drugi, ta moj predlog sprejmejo in uresničijo.

Ratifikacija češko-avstrijskega dogovora v Lani.

Dunaj, 16. januarja. (Izv.) Vsenemška stranka je začela obsežno akcijo proti ratifikaciji češko-avstrijskega sporazuma, sklenjenega med predsednikoma Masarykom in Hainischem v Lani. Vsenemški odpor je imel za posledico ukinitje notranje-političnega sporazuma med Vsenemci in med krščanskimi socialisti. Vsenemški minister notranjih zadev dr. Waber mora

vsled tega odstopiti. Vodstvo njegovega rešila bo prevzel vsled odstopa dr. Wabra sedanji kancler dr. Schober. Kako se bo rešila notranjepolitična kriza v Avstriji, danes še ni gotovo, gotovo pa je, da bo češko-avstrijska sporazumna pogodba v avstrijskem parlamentu sprejeta, ker bodo glasovali zanjo poleg krščanskih socialcev tudi socialni demokratje.

Muslimani gredo v opozicijo?

Belgrad, 16. jan. V tukajšnjih političnih krogih govore, da bodo muslimanski ministri izstopili iz vlade in da bodo muslimani prešli v opozicijo. Kakor se doznava, bodo muslimanski poslanci imeli še tekom današnjega dne sejo, na kateri bodo razpravljali, ali naj muslimanski ministri podajo ostavko. Razlog, radi katerega iz-

stopajo v danem slučaju muslimani iz vlade, ni natančneje znan, ker se o zadevi čuva popolna tajnost. Misli pa se vendar, da je vzrok temu, ker vlada še ni zadostila zahtevam muslimanov, ki so jih stavili pri vstopu v vlado in katerim stavijo velike zapreke radikalcji.

Razprava o vladni deklaraciji.

KRALJEVA ZAROKA. — V SPOMIN POSL. PIŠKU — OSTRA KRITIKA ZUNANJE IN NOTRANJE POLITIKE.

Belgrad, 16. jan. Danes ob 16.40 je predsednik dr. Ribar v prisotnosti velikega števila poslancev, ministrov in velikega števila občinstva otvoril 13. sejo narodne skupščine. Po odobrenju zapisnika zadnje seje je tajnik Husein Alić prečital dopis ministrskega predsednika, v katerem se poroča o zaroki Nj. Vel. kralja Aleksandra s princezino Marijo. Čitanje vladnega dopisa je bilo večkrat prekinjeno z vzkliki: »Živel kralj, živele zaročnice!« Zatem je predsednik dr. Ivan Ribar izjavil, da je v zvezi s tem dopisom kot predsednik narodne skupščine izrazil Nj. Vel. kralju povodom njegove zaroke čestitke ter da deli narodna skupščina z Nj. Vel. kraljem veselje povodom tega čina. »Poudarjal sem zlasti, je rekel, »da je zaroka Nj. Vel. kralja izpolnitev enega izmed onih pogojev, katere je že dolgo želel ves naš narod, enega izmed onih pogojev, ki bo istotako pripomogel k stabilnosti in konsolidaciji vse naše države na podlagi vidovdanske ustave. Nj. Vel. kralj Aleksander je odgovoril povodom moje čestitke, ki sem jo izrazil imenom narodne skupščine, naj bom njegov tolmač gospodom poslancem, da se jim zahvaljuje za pristrane izraze povodom njegove zaroke. Prosim narodno skupščino, naj sprejme to na znanje. (Dolgotrajni in navdušeni vzkliki »Živio kralj!«) Srečen sem, da morem takoj ugotoviti, da je narodna skupščina sprejela z veseljem in navdušenjem na znanje zaroko Nj. Vel. kralja z Nj. Vis. princezo. Marijo, hčerko Nj. Vel. kralja Rumunije.« (Ploskanje in vzkliki: »Živeli, živeli!«)

Nadalje je predsednik sporočil, da mu je predsednik Jugoslov. kluba naznanil, da je umrl član njegovega kluba poslanec Franc Pišek. (Vzkliki: »Slava mu!«) »Poslanec Franc Pišek je bil član začasnega narodnega predstavništva, ustavotvorne skupščine kakor tudi sedanje narodne skupščine ter je bil eden izmed onih poslancev, ki je vestno in točno vršil svoje dolžnosti, eden izmed onih zastopnikov, ki je med svojimi sodržavljanji, kmeti in volilci užival nerazdeljeno zaupanje. Gospodu Francu Pišku »Slava!« (Vzkliki: »Slava! Slava!«)

Nato se je prešlo na dnevni red: Razprava o deklaraciji vlade. Prvi je govoril republikanec Jovan Gjonović, ki je očital vladi, ker se ni že prej predstavila parlamentu in dala priložnost razprave o deklaraciji. Širša parlamentarna razprava je rezultat razpoloženja naroda, vsled česar oči-

ta vladi, da je ustavila zapreke, da bi došlo do razprave. Glede vladne deklaracije, ki je prišla pred parlament, pravi, da ni nikakršna deklaracija, niti program dela. Minulo leto je bilo važno za notranjo in zunanjo politiko ter je zapustilo sledove, o katerih se bo moralo kasneje razpravljati, ker vlada ni našla v deklaraciji za potrebno, povedati nekaj o zunanji in notranji politiki. Ugotavlja, da v parlamentu sploh ni bilo govora o zunanji politiki in pravi, da je to zasluga Pašića. Smatra, da je treba vprašanje našega mednarodnega položaja vsakakor spraviti v razpravo, da bo narod videl, pod kakimi vplivi stoji naša država v veliki mednarodni družbi. Zveze razpadajo in treba je, da naš narod ve, kaj hočemo in s kom hočemo korakati po vojni, s kom hočemo biti skupaj v mednarodnem življenju.

Govoreč o odnosu napram posameznim državam vprašuje, zakaj nimamo nobene zveze z Rusijo, s katero vzdržujejo zveze tudi Italija, Francija in Anglija ter imajo pri njej svoje zastopnike. Misli, da bi bilo potrebno priti z Rusijo v ožji stik, ker odli, da je naša moč edinole v slovanski solidarnosti. Istotako misli glede Bolgarske, da je treba najti način, po katerem bi se moglo nasejati seme za bodočnost med nami in tem slovanskim narodom. Glede Angležev pravi, da so nas oni naravnost tožili in da so nas postavili na obtožnico. Glede Italije izjavlja, da po njegovem mnenju morejo biti njeni odnosi napram nam samo slabši, ako bi se z njo odkrito vojskovali. Mi smo našli Italijo kot sovražnico na vseh straneh. Italija nam morebiti samo zato ni napovedala vojne, ker sodi, da nas more tudi brez tega ubiti. Mi smo zavezniki v zmagi in niti po svojih žrtvah, niti po svoji lojalnosti nismo zaslužili slabega priznanja.

Zatem je govoril o Skadru, za katerega so Črnogorci prelivali svojo najboljso kri. Sodi, da je Skader edina pot za gospodarski in vsak drugi razvoj Črne gore ter vprašuje, zakaj se ta naravna pot zanjo zapira.

Zatem vprašuje, kako je z onimi našimi brati, ki so po nesreči ostali v italijanskem robstvu. Teh naših bratov ni majhno število. Vemo samo, da se njihove kulturne ustanove uničujejo, da se tamkaj naši brati preganjajo in da se z njimi polnoji zapor (glas: »Ubijajo!«) in tudi ubijajo. Mi ne vemo, kaj se je storilo za njihovo varstvo. Na

podlagi vsega tega vprašuje, ali smo mi sploh neodvisna država, ali kaj drugega. Poudarja, da potrebujemo miru in ako ga hočemo imeti, je treba, da se postavimo v družbo, s katero bo mogoče mirno živeti. Nato je prešel na notranjo politiko ter kritikal delo posameznih resortov, postavke proračuna, odredbe glede naše valute ter gospodarsko življenje naše države. Za vse je okrilil vodstvo finančne politike. Glede vojske je izjavil, da je postala orodje politike, namesto da bi bila narodna obramba. Izjavil je, da se v naši notranji politiki vlada več s silo. Misli, da ni to dobro sredstvo za ureditev naših notranjih razmer. Vlada v Belgradu bi morala iti k volitvam, da se tako konzultira narod, ter pravi, da je to edina pot, po kateri moremo iziti iz dosedanjih razmer. (Ploskanje na levo.)

Za njim je govoril bivši naš poslanik na angleškem dvoru Joca Jovanović. Govoreč o današnji vladi pravi, da so bile vse stranke za to, da se doseže v državni sloga in edinstvo. To so imele v programu vse stranke, zlasti pa dve stranki, ki imata od leta 1918 državno upravo v svojih rokah. Namesto tega programa pa se je začela polagoma širiti stara strankarska mržnja med dvema skupinama v Belgradu in stara strankarska mržnja v Zagrebu. Ne ve, kako se je to zgodilo, toda polagoma je v nas prešla odkrita mržnja. Koncem konca je gotovo tudi došlo do razdvajitve. Poizkus pomirjenja je izvršila vlada dr. Vesnića za poseta regenta v Zagrebu.

Stojan Protić, dr. Trumbić in dr. Roje so kazali pot za pomirjenje med Zagrebom in Belgradom. Radi ozkosrčnega pojmovanja izključne centralizacije, ki se je pokazalo v ustavotvornem odboru, nismo mogli iziti do poslednjega dne. Specialisti za hrvatsko stvar pa so na koncu morali vendarle kapitulirati. Opustili so svoje zahteve glede izvedbe agrarne reforme v Bosni in pristali celo na zgodovinske meje ter zapustili mnogo gospodarskih, socialnih in kulturnih vprašanj nerešenih. Za ustavo ni glasoval velik del Hrvatov, ter tudi znaten del Slovencev. Tako smo dobili slabo ustavo in na ta način je došlo do teh odnosov z Hrvati, v katerih se danes nahajamo. Belgrad je odgovoril z desnico, a Hrvati so pa odgovorili: Vsi Hrvatje skupaj! Niti en poizkus se ni storil za poravnavo te razdvojenosti in za onemogočenje mržnje.

Celo krona sama ni podvzela nobene iniciative iz skrupula, da se ji ne zameri in da ostane v strogi ustavnosti, da se ta kriza zmanjša in ublaži. Prvikrat je regent v Zagrebu sam dokazal, da ne more pomiriti razpoloženje in animoznost med Belgradom in Zagrebom. Mislim pa, da bi bil popolnoma upravičen podvzeti iniciativo, ker proti ustavi dela samo oni, ki dela proti svojemu narodu, ki dela proti parlamentu. Pravim, da se mi zdi, da je duh njegove proklamacije od leta 1918 bil tak, da je poklican, da stopi na pot iniciative, četudi se mu to zameri. Pravim, da je nedavno tudi angleški kralj Jurij podvzel tako iniciativo ter šel na Irsko, da bi prinesel sporazum, ki se je dosegel med Irsko in Anglijo. Tudi sam čin zaroke kralja je dejstvo osebne iniciative, ki najbolje kaže, koliko dobrega uspeha more prinesiti kaka iniciativa, ki odgovarja volji in razpoloženju naroda. Po kritiki in delu posameznih resortov je govornik prešel na zunanjo politiko ter se bavil z odnosi napram raznim sosednim državam. Naglašal je kot uspeh pogodbo s Češkoslovaško, vendar pa pravi, da je istotako velik neuspeh rapalska pogodba, po kateri je velik del naših sorojakov prišel v robstvo in ki bo vedno zapreka med nami in Italijo. Očita, da se vrše pogajanja z Italijo prej, preden so se izvršile vse obveznosti napram nam, ki jih je Italija dolžna izvršiti po tej pogodbi. Kot uspeh smatra tudi zvezo z Rumunijo, vendar pa pravi, da ni imela ta zveza onega efekta, ki smo ga pričakovali, kar se je pokazalo povodom Karlove avanture, ko sta Jugoslavija in Češkoslovaška pozvali Rumunijo k mobilizaciji, čemur pa se ni takoj odzvala. Sedaj ko se snuje zveza med dvema kraljevskima hišama, namreč med jugoslovansko in rumunsko, misli, da bo sedaj ta zveza čvrsta in dobra in da se more nanjo ra-

čunati. Zatem je govoril, da so poleg rapalske pogodbe boleštni tudi odnosi napram Albaniji. Govoril je o naši zunanji in notranji poročevalni službi, ki jo je hotel organizirati dr. Vesnić, o kateri pa pravi, da je bila pod vsako kritiko in da nihče v notranjosti, niti zunaj države ni vedel, kako politiko vodimo napram Albaniji. Kot eden največjih uspehov diplomacije v tem času smatra kraljevo zaroko. To je pozitivni uspeh in privik, ko prihaja naša država v stabilni položaj v naši zunanji politiki. Vendar pa tega uspeha ne pripisuje toliko naši diplomaciji, kakor kraljevi iniciativi. Na koncu resumeja svojega ovora govori da zblizanje med Hrvati in Srbi ter izjavlja, da so edini izhod iz tega zla volitve.

Po govoru posl. Jovanovića je predsednik zaključil sejo ob 19. ter napovedal prihodnjo za jutri ob 16.

Politika Lloyd George-a.

Ljubljana, 16. januarja.

Svetovnopolični položaj je jako nejasen. Edina svetla točka je izjava Lloyd Georgea, da se bo konferenca za gospodarsko obnovo Evrope kljub Briandovi demisiji vršila in sicer se ima otvoriti 3. marca v Genovi. Lloyd George ni povabil samo Nemčije, ki pošlje na konferenco Wirtha in Rathenaua, ter Rusije, ampak tudi severno Ameriko, katere ima pravico imenovati pet delegatov. Rusijo je v imenu konference v Cannesu povabil italijanski ministrski predsednik Bonomi ter je sovjetski vladi obenem sporočil, da zavezniki njeno soudeležbo razumejo tako, da Rusija prevzame vsaj v načelu carske dolgov ter se odpove boljševiški propagandi v Evropi. Zanimivo pa je, da Lloyd George očitno ne polaga glavne važnosti na to, kajti Ljening, ki čerim in Krasin odpotujejo, kolikor se more dosedaj predvideti, v Genovo, ne da bi se izrecno vezali na ta pogodbo.

Lloyd George sam je izrazil željo, da se v Genovi ustvari nova zveza narodov, vključivši Rusijo, Nemčijo in Ameriko; nič pa ne poudarja, ali naj imajo te države samo posvetovalen glas ali ne. Zdi se, da Anglija na vsak način hoče, naj se konferenca sestane in se ne ozira na to, da sedanji kurs na Francoskem tej ideji ni prilizen. Večina francoske zbornice namreč hoče, naj se vnaprej izključi možnost priznanja sovjetske vlade, naj se vojnoodškodninske obveznosti Nemčije ne olajšajo in naj se Anglija obveže, da bo Francijo potom posebne pogodbe ščitila v vsakem oziru, to je, da bo njeno politiko v smislu varjaške pogodbe brezpogono podpirala. Nasprotno, Anglija prav tega izrecno ne naglašja, marveč sili na to, da se konferenca skliče ne oziraje se na težave, ki so nastale vsled demisije Brianda, povzročene po gori omenjenem posebnem stališču francoskega parlamenta. Sploh nastopa Lloyd George zelo samozavestno. Če bi pa sodil človek po časnikarskih poročilih, stoji stvar manj ugodno. Poincaré, ki prevzame vodstvo francoskih poslov, ne bo mogel Briandovega koncilijantnega stališča zastopati. V tem oziru je značilno, da se je ponudilo vojno ministrstvo v novi francoski vladi maršalu Fochu.

Angleški listi brez izjeme pišejo, da Anglija ne sprejme pogodbe, katero bi ji diktirala Francija in da se more že danes antanti zapeti nagrobnica, ako se Poincaré ne postavi na isto miroljubno stališče kakor Briand. Toda, kako je to mogoče? Izhoda tukaj očitno ni nobenega razum čez Anglija nekaj odneha. Toda tudi to ni verjetno. Lloyd George je časnikarjem odločno izjavil, da hoče resnično politično in go-

spodarsko sanacijo sveta. Imel pa je tudi že sestanek s Poincaréjem in dejal, da bo sta Anglija in Francija vsekakor slejkoprej postopali solidarno.

Značilno je vedenje italijanskega časopisa, ki se postavlja popolnoma na stran Anglije. Stari makiavelisti pač vedo, katero stališče bo v glavnem zmagovalo. Italijanski listi Francijo vehementno napadajo, češ da hoče »še enkrat vreči v Evropo bakljo nacionalistične blaznosti«. To je seveda vse preračunano na to, da bo Anglija podpirala italijanske načrte na Balkanu, v Orientu in v Rusiji.

Neposredne važnosti je zdaj vprašanje, kaj stori Francija, ako Nemčija v prihodnjem februarjem roku ne plača reparacij. Eni že govorijo o vojaških korakih, toda to je očitno prenačleno. Poincaré je namreč dal razumeti, da gre njemu v prvi vrsti za to, da Anglijo pridobi za trdnjšo politično in vojaško zvezo s Francijo; potem bo gotovo tudi dosti odnehal. Koliko pa se bo hotela Anglija vezati, to je zdaj vprašanje, od katerega je vse odvisno.

Posvetovanja SLS in HPS v Zagrebu.

Zagreb, 16. januarja. (Izv.) V soboto, 14. t. m. so zastopniki bunjevačko-šokačke stranke napravili obisk Hrvatskemu bloku v njegovih prostorih, da se porazgovorijo o političnem položaju. Na pozdrav dr. Sudarovića v imenu Hrvatskega bloka je v imenu Bunjevecev odgovoril posl. Rajić. Zahvalil se je za pozdrav, nato pa v kratkih besedah očrtal brezakonično stanje, ki vlada v Vojvodini in preganjanja, ki so jim podvrženi ravno katoliški Bunjevci. Glede stališča svoje stranke do Hrvatskega bloka pa je odločno poudaril, da se bunjevačko-šokačka stranka niti ne more priključiti oziroma združiti z Hrvatskim blokom in to iz principielnih, načelnih vzrokov in pa radi discipline do Jugoslovanskega kluba.

Zagreb, 16. januarja. (Izv.) Včeraj cel dan so se vršila v Zagrebu posvetovanja zastopnikov bunjevačko-šokačke stranke, hrvatske in slovenske ljudske stranke. Navzoči so bili zastopniki iz vseh krajev, kjer prebivajo Hrvati in Slovenci. Razpravljalo se je o našem zunanjem in notranjem političnem položaju. Po stvorni in temeljiti debati o vseh vprašanih je bila soglasno izrečena zaupnica Jugoslovanskemu klubu in odobreno njegovo delovanje in taktika v parlamentu. Vodstvu kluba je bilo naročeno, da tudi v bodoče v smislu programa bunjevačko-šokačke, hrvatske in slovenske ljudske stranke in v sporazumu z vodstvi teh strank vedno deluje za popolno enakopravnost Hrvatov in Slovencev in vseh stanov in konfesij v naši državi. Sklenjeno je bilo, da se vrši prihodnji sestanek februarja meseca.

Upravno sodišče za Slovenijo v Zagrebu.

Belgrad, 16. januarja. (Izv.) Danes je imel sejo pododbor zakonodajnega odbora za centralno upravo. Razpravljali so o načrtu zakona o državnem svetu in o upravnih sodiščih. Pravosodni minister dr. Laza Marković je predlagal, naj se ustanovi samo štiri upravna sodišča, tako da bi Dalmacija spadala pod sarajevsko, Slovenija pa pod zagrebško upravno sodišče. Proti temu predlogu je v imenu Jugoslovanskega kluba nastopil dr. Dulibić, ki je predlagal, naj se upravna sodišča, kakor je predvideno v zakonskem načrtu, ustanove na sedežu vsakega apelacijskega

sodišča. Sprejet je bil predlog ministra dr. Markovića. Po tem predlogu bodo spadale pod zagrebško upravno sodišče Slovenija, Prekmurje, Medjimurje, Hrvatska in Slavonija, pod sarajevsko upravno sodišče pa Bosna, Hercegovina in Dalmacija.

CERKVENA KRALJEVA ZAROKA.

Belgrad, 16. jan. Današnje »Vreme« poroča iz Bukarešte, da se v tamošnjih krogih trdi, da se bo kralj Aleksander vrnil 19. januarja v Bukarešto, kjer se bo po verskih obredih zaročil z princezino Marijo in prisostvoval krstu princa Mihaleja. Ob tej priliki bo rumunska vlada razdelila razna odlikovanja našim odličnejšim državljanom.

POSLOVNIK ZA NARODNO SKUPŠČINO.

Belgrad, 16. januarja. (Izv.) Danes dopoldne je imel odbor za poslovnik svojo sejo. Najprej so razpravljali o nekih točkah, glede katerih so nastala nesporazumjenja, vendar je došlo do sporazuma. Določilo se je, da more član odbora, ki je postal minister, po demisiji zopet biti član odbora. Predložen je bil elaborat poslovnika, vendar se je danes razpravljalo samo na splošno, jutri pa se bo vršila podrobna razprava o vsakem členu posebej.

ZAGREBKBA BORZA SE UKINE?

Zagreb, 16. jan. »Večern« poroča iz Belgrada od verodostojne osebe v bližini finančnega ministarstva, da se merodajni krogi bavi o mislijo zatvoiti zagrebške borze, ker so se dograle zlorabe v Zagrebu in Ljubljani, pri katerih se je večkrat kršil pravilnik o prometu z devizami in valutami.

ČEŠKO-JUGOSLOVANSKO DRUŠTVO V BUDJEJEVICAH.

Budjejevice, 16. januarja. (Izv.) V Budjejevicah se je osnovalo češko-jugoslovansko društvo, ki ima namen, gojiti medsebojne narodne in gospodarske zveze med Čehi in Jugoslavlani. Društvu so pristopili najodličnejši zastopniki češke industrije in trgovine v Budjejevicah.

KEMAL PAŠA UMORJEN.

London, 16. jan. (Brezlično.) Po vesteh iz Angore je bil baje Mustafa Kemal paša umorjen.

Nova francoska vlada.

Pariz, 14. jan. Novo ministrstvo je sestavljeno takole: Predsedništvo in zunanje Poincaré, podpredsedništvo in pravosodje Barthou, notranje Maunoury, finance De Lasteyrie, vojna in pokojnine Maginot, uk Leon Berard, kolonije Sarraut, javna dela Le Trocqueur, dela Albert Peyronet, ljudsko zdravje Pavel Strauss, mornarica Raiberti, poljedelstvo Cheron, osvobodjena ozemlja Reibel, trgovina Dior.

Pariz, 15. jan. Novi kabinet obtoji iz 14 ministrov in petih državnih podtajnikov. Štirje člani kabineta so senatorji, 15 je poslancev. Od senatorjev odpadeta dva na skupino demokratsko-republikanske unije (Poincaré in Richeron) in dva demokratski levici (Paul Strauss in Albert Peyronnet). Od poslancev pripada pet demokratsko-republikanski levici (ministri Barthou, Maunoury, Maginot in Berard ter državni podtajnik Celarth), trije demokratski uniji (ministri Raiberti, De Lasteyrie in Dier), dva sta levorepublikanca (minister Le Trocqueur ter državna podtajnika Laurant in Eynac), dva socialistična radikalca (minister Sarraut in državni podtajnik Lafont), dva republikanska socialisti (državni podtajnik Rio in Vidal).

Prometna konferenca v Gradcu.

Gradec, 16. januarja. K prometni konferenci nasledstvenih držav v Gradec došli delegati so se sestali danes ob pol 16. v dvorcu k otvoritveni seji. Poleg avstrijskih delegatov so bili navzoči italijanski, češko-slovaški, mažarski, jugoslovanski in poljski. Od rumunske vlade ni doslej dospel na konferenco noben delegat. Šef avstrijske delegacije legacijski svetnik Robert Lukes je pozdravil delegate v imenu avstrijske zvezne vlade najpristrčneje. Opozoril je na to, da je današnja konferenca za potne liste na konferenci v Portorose sklenila na podlagi čl. 3 saintgermainске mirovne pogodbe, da se imajo med nasledstvenimi državami uporabiti odredbe, s katerimi bi se transporti blaga in potovanje iz ene države v drugo z odstranjenjem dosedanjih ovir olajšale in pospešile. Jasno opisana naloga konference se omejuje na dve točki. Prva točka bi bila, odrediti ukrepe za zagotovitev uporabe onega dela resolucije, ki jo je sprejela konferenca za potne liste 21. oktobra 1920, ki se bavi z vprašanjem potnih listov in visuma, druga točka pa bi bila, proučitev večjih in širših olajšav v tej stvari. Legacijski svetnik Lukes je izrazil upanje, da se bo konferenci posrečilo odstraniti med posameznimi državami obstoječe ovire v svrhu obnove normalnega prometa in komercialnih odnosov. Šef italijanske delegacije marčese Constantini de Chatauneuv se je zahvalil v imenu ostalih delegatov za pozdrav in gostoljubnost avstrijske vlade. Na njegov sednika, šefe petih inozemskih delegacij skega svetnika Lukesa za svojega predsednika, še fa petih inozemskih delegacij za podpredsednike, za tajnika konference pa poslaniškega tajnika Schmitha. Meritorna posvetovanja se prično 18. januarja ob 10. uri dopoldne. Po otvoritveni seji so odšli delegati pod vodstvom predsednika Lukesa k deželnemu glavarju Rintelnu. Po predstavitvi posameznih delegatov jih je pozdravil deželni glavar Rinteln v imenu deželne vlade štajerske ter izrazil svoje veselje, da se vrše tako važna posvetovanja za odstranitev težkoč pri uporabi potnih listov v štajerskem glavnem mestu Gradcu. Prebivalstvo posveča konferenci največje zanimanje ter upa, da bo imela popoln uspeh. Deželni glavar Rinteln se je razgovarjal dalj časa s posameznimi delegati.

Politične novice.

+ Vojno povelje o priliki kraljeve zaroke. Vojni minister je izdal sledeče vojno povelje: »Naš vzvišeni vladar in vrhovni komandant Njegovo Veličanstvo Aleksander I. se je zaročil 9. januarja t. l. z rumunsko princezino Marijo, kćerjo rumunskega kralja Ferdinanda. Nikdar moteno prijateljstvo med našim in rumunskim narodom bo s to sorodstveno zvezo postalo še tesnejše. Želja vsega našega naroda in srčna želja Njegovega Veličanstva je izpolnjena. Junaki! Ta veseli dogodek pozdravimo z gromovitim klicem: Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander in njegova vzvišena nevesta.«

+ Glede zunanje politike Jugoslavije je naš sedanji minister za zunanje zadeve dr. Ninčić napram dopisniku »Neue Freie Presse« izjavil, da je predvsem treba pozdraviti pogodbe med Avstrijo in Češkoslovaško, kateri bi mogla v doglednem času slediti podobna pogodba med Avstrijo in Jugoslavijo. Sporno vprašanje glede Koroške je izločeno; vsled tega ne stoji taki po-

Colomba.

39

Prosper Mérimée. — Poslovenil — 3 —

Chilina se je s kazalcem in sredincem pokrčila. Colombi je kmalu živa rdečica zamenjala smrtno bledeost. Ognjevito je pogledala na hišo Barricinijev in smeje se, rekla svojim gostom:

»Vstopimo, prosim. Kave še nismo pili.«

Mala Iris banditov je imela veliko povedati. Njeno pripovedovanje, ki ga je Colomba prevajala v zasilno laščino in miss Lidija v angleščino, je izvabilo polkovniku maršakako kletvico in miss Lidiji marsikak vzdih. A Colomba je poslušala na videz brez sočutja, a zvijala je svoj servijet, kakor da ga hoče raztrgati na kose. Prekinila je otroka pet-ali šestkrat in si dala ponoviti, da je Brandolacio rekel, da ni nevarno in da je videl že pač vse kaj drugega. Chilina je povedala, da jo je Orso zelo prosil papirja za pisanje, da ji je naročil, naj prosi njegova sestra neko gospo, ki bo morda v njegovi hiši, naj ne hodi nikamor, dokler ne prejme njegovega pisma. — »To,« je dostavil otrok, »ga je najbolj mučilo; že sem se odpravila na pot, ko me je še opomnil, naj ne pozabim sporočiti tega važnega naročila. Tedaj mi je to že treščilo zabičal.«

Tem bratovim zabičevanjem se je Colomba lahno nasmehnila in stisnila Angle-

žinji roko, ki so jo porosile solze in prvi hip ni mislila prevesti tega odstavka svojemu očetu.

»Da, pri meni ostanele, draga tovarišica,« je vzkliknila Colomba in objela miss Nevil. »Pomagali nam boste.«

Potem je privlekla iz omare kup starega perila ter ga pričela rezati v obveze in ga trgati v cufanje. Če si opazoval njene iskrene se oči, njen z rdečico nadahnen obraz, njen od časa do časa se ponavljajoči nemir in skrb, ter njeno hladnokrvnost, nisi mogel razbrati, ali jo je bolj zadela bratova rana ali jo je bolj razveselila smrt sovražnikov. Ponudila je polkovniku kave in hvalila svojo kuharsko umetnost. Takoj je dala delo miss Lidiji in Chilini in ju vzpodbujala, naj režeta in povijata obveze. Vprašala je nad dvajsetkrat, če Orso zelo trpi zaradi rane. — Nepristano se je prekinjala sredi dela, da je pripovedovala polkovniku:

»Dva tako gibčna možaka! Tako strašna!... On pa sam, ranjen, z eno samo roko... In potolkel je oba! Kak pogum, polkovnik! Ali ni junak? — Ah, miss Lidija, kako prijetno je živeti v mirni deželi kakor je vaš!... Prepričana sem, da še niste spoznali mojega brata... Rekla sem: Kragulj bo razpel svoja krila!... Motili ste se nad njim in njegovim sladkim izrazom... To je le pred vami, miss Nevil... Ah, ko bi vas videl, da zanj delate... Ubogi Orso!«

Miss Lidija je komaj delala in ni našla nobene besede. Njen oče je vprašal, zakaj niso hitro pritožbe vložili pri gosposki. Govoril je o sodnijski preiskavi in mrliškem ogledu ter mnogih drugih na Korziki povsem nezanih rečeh. Končno je hotel vedeti, ali je Brandolaciova bajta, kjer je našel Orso zavetje, daleč proč od Pietranere in ali bi ne mogel iti sam pogledati svojega prijatelja.

Colomba pa je z običajnim mirom pripovedovala, da je on v gošči, da ga oskrbuje bandit, da je v veliki nevarnosti, če se prikaže, predno spozna prefektovo razpoloženje, da hoče ona kot spretna zdravnica iti k njemu.

»Zlasti, gospod polkovnik, si zapomnite dobro,« je rekla važno, »da ste slišali štiri puške strele in da ste mi povedali, da je Orso streljal zadnji.«

Polkovnik cele stvari ni nič razumel, hči pa je tudi le zdihovala in si otirala solze.

Pozno že je dospel v vas prežalosten sprevod. Odvetniku Barriciniju so privedli v hišo trupli njegovih sinov, ki sta ležali počez vsak na svoji muli, ki ju je vodil kmet. Množica služabnikov in brezdelnih postopačev je spremljala pogrebni sprevod. Z njimi so šli tudi orožniki, ki pridejo vedno prepozno, in pribočnik, ki je stegoval roke proti nebu in neprenehoma klical: »Kaj poroče gospod prefekt! Nekaj žensk, med njimi tudi Orlanducciova pestunja, si

je pulilo lase in divje tulilo. Toda njihova glasna bolest je manj učinkovala kakor nemi obup starčev, ki je vzbudil v vseh pozornost in sočutje. Bil je nesrečni oče. Hodil je od enega mrliča k drugemu ter jima privzdigoval glave, ki so bile umazane od prsti, pomešane in prepojene s krvjo. Poljubljati je njune višnjeve ustnice, podpiral jima že otrple ude, da bi jih obvaroval pred sunki in pretresanjem, ki jih je povzročila pot. Včasih si ga videl, kako je odprl usta, da bi govoril, a iz njih ni prišel ne krik in ne beseda. Oči je nepremično vpiral v trupli, da se je spodtkikal nad kamniji ter se zaletaval v drevje ter ob vse, kar je srečal.

Tugovanje žensk, preklinanje moških se je podvojilo, ko so zagledali hišo della Rebbia. Ko se je nekaj rebbianskih pastirjev oglasilo z zmagovalnimi klici, se ogorčenje nasprotnikov ni moglo več zadržati. »Maščevanje, maščevanje!« je vpilo nekaj glasov. Metali so kamnce in dva puškina strela sta bila izstreljena v okna dvorane, kjer je bila Colomba z gosti. Krogli sta predrli polkna, tako da so drobci lesa prileteli prav do mize, pri kateri sta sedeli obe ženski. Miss Lidija je prestrašena kriknila, polkovnik je zgrabil za puško, a Colomba je planila silovito proti hišnim vratom, predno jo je mogel polkovnik zadržati. Na vzvišenem pragu je dvignila svoje roke, da prekolne sovražnike.

(Dalje.)

godbi ničesar na potu. — Glede razmerja do Nemčije je dr. Ninčič dejal, da stoji tozadevno na angleškem stališču. Geografski položaj in valutne razmere v Jugoslaviji nas silijo, da nakupujemo tam, kjer dobimo blago hitro, dobro in po ceni. Nemčija je vedno rada prišla našim potrebam in zahtevam nasproti. Nemčija zadovoljuje tudi naše reparacijske zahteve, kolikor le more. Mi smo dovolj objektivni, da razumemo njene težave. Glede Bolgarije je samo dejal, da »stojimo z njo na podlagi mirovne pogodbe«. Nekaj več je izjavil glede Grčije s katero ima Jugoslavija toliko skupnih interesov, da gre z njo tudi brez formalne pogodbe skupaj. Sploh sodi dr. Ninčič, da smo se danes približali možnosti, da se zblizajo med seboj balkanske države, kolikor se niso v mali antanti. Šibenški dogodki so produkt napetosti, ki obstoja vsled neizpolnitve rapalske pogodbe; sicer pa oficielna Italija noče pogodbo izpolniti. Deviza dr. Ninčičeve politike bo soglasno sodelovanje s sosedi, odklanja pa vsako varuštvo. — Vsekakor je dr. Ninčičev zunanje-politični program zelo simpatičen, ako iz vzamemo pasus o Koroški, katere se Slovenci ne moremo nikoli odpovedati.

+ Iz demokratske stranke. »Demokracija« prinaša iz Skoplja brzojavko, v kateri se javlja ustanovitev demokratskega kluba v Skopju. Podpisanih je pod brzojavko mnogo oseb, ki želijo stranki vztrajnosti v delu za ureditev države in demokratizacije »našega troimenega naroda«. Med podpisanimi so tudi sledeči ugledni Jugoslavlani iz Skoplja: Edit Huzair, Ahmed Hasan, Atala Mahmed Ihavzi, Hadži Sulejman, Ibrahim Ramadan, Idris Ali Hadži Ibrahim, Ajfet Adem Sulejman, Hazi Faik Osman in drugi.

+ Redukcija uradništva na Ruskem. Ruska sovjetska vlada je sklenila, da reducira uradništvo za 60 odstotkov. Po nekaterih uradih se reducira uradništvo celo za 80 odstotkov. Opusti se veliko manjših gubernij. — Pri nas se pa namerava »gubernije« pomnožiti od 6 na 26!

+ Ministrski predsednik Bonomi je glede posvetovanj v Cannesu dejal, da Francija ne bo mogla preprečiti, da se Evropa gospodarsko preuredi, da se vpostavi politično ravnotežje in začne doba miru. Konferenca v Genovi se gotovo sestane. — Sploh se Italija z vsjo silo zavzema za angleške svetovnopolične načrte. — Della Torretta pa je celo izjavil, da se bodo konference v Genovi udeležile Nemčija, Avstrija, Ogrska in Bolgarija s istimi pravicami in dolžnostmi kakor vse ostale veesile, vključno Japonsko in angleške dominione. — Italija ni v Cannesu dosegla samo, da se zviša delež, ki ga dobi od nemške vojne odškodnine, na 240 milijonov zlatih mark v blagu, ampak predvsem to, da se gospodarsko-obnovitvena konferenca sestane na njenih tleh.

+ Posvetovanja washingtonske konference tečejo v toliko ugodnejše, da se je dosegel sporazum glede redukcije vojnega brodogoja in sporazum glede šantunskega vprašanja. Seveda pa je to tako zelo v zvezi z dogodki v Evropi, posebno z izpremembo v francoski vladi, da bodo washingtonski sklepi iluzorični, ako se ne doseže politično-gospodarski sporazum v Evropi.

Dnevne novice.

— Anketo o vladnem zakonskem načrtu srednješolskega zakona moremo imenovati debato, ki se je vršila včeraj 16. t. m. v okviru socialnopedagoškega krožka (na učiteljsku) in je sledila tozadevnemu referatu vseuč. prof. dr. Osvalda. Od naučnih strokovnjakov so bili med drugimi navzoči vodja prosvetnega resorata dr. Skaberne, predsednik višjega šolskega sveta ravnatelj Bevk, nadzornika dr. Poljanec in prof. Wester, ravnatelj Dokler, Škerlj in Šubic, nekaj srednješolskih profesorjev, skoraj nič učiteljev, velika večina pa akademiki. Od vseučiliških profesorjev sta bila navzoča predavatelj dr. Osvald in profesor Masarykove univerze v Brnu dr. Rostohar. Po referatu prof. dr. Osvalda je dr. Rostohar poudarjal, da podajaj šola ne samo splošno, nego tudi temeljito in življenjsko izobrazbo; zahteva tudi učno svobodo za učitelja ter čim širšo svobodo tudi za učenca, da se pripravi tudi sam za bodočo življenjska vprašanja. — Dr. Skaberne: V zakon ne spada učiteljska službena pragmatika, določila glede izpitov za profesorja in učni načrt. Učnega načrta v predležečem zakonskem načrtu ni, pač pa pragmatika in določila glede izpitov. To pa mora biti predmet naredb, ne zakona. Dr. Skaberne poudarja, da bo učna uprava za Slovenijo zahtevala, da bodo ob predebatiranju tega zakona v Glavnem prosvetnem savetu navzoči tudi slovenski profesorji. — Nadzornik dr. Poljanec omeni, da so se vsa profsorska društva od strani vlade itak pozvala, da oddajo glede tega načrta svoje mnenje. — Nadzornik prof. Wester: Učni načrt spada v glavnih obrisih tudi v zakon; v ljudskošolskem načrtu je podrobno vsebovan, v srednješolskem ga sploh ni. — Prof. Jeran smatra formulacijo § 1 (Smoter srednje šole) za dobro in za-

dstno. — Ravnatelj Škerlj iz Novega mesta opozarja na določbe o zasebnih srednjih šolah, oziroma na to, da jih ta zakonski načrt kolikormogoče restringira. — Dr. Poljanec se peča še podrobno z nekaterimi določili ter zlasti omenja kot najvažnejšo točko, da se s tem načrtom uvaža enotna nižja srednja šola. Poudarjalo se je tudi, da med dobre strani načrta spada to, da zahteva za profsorskega kandidata temeljite pogoje za izobrazbo in pedagoško usposobljenost. Tudi akademiki so se debate udeležili, ki je z referatom vred trajala dve uri in je bila zanimiva ter živahna.

— V Osijeku je umrl prelat Horvat, ki je bil znan kot navdušen boritelj za ljudske pravice. Kako zelo je bil pokojnik priljubljen, dokazuje pogreb, ki se ga je udeležilo nad deset tisoč ljudi. Pogrebne svečanosti je opravil škof Akšamović.

— Redni promet na progah kr. državnih železnic. Z 18. januarjem 1922 se odpre na progah kr. državne železnice v Sloveniji zopet redni osebni promet v istem obsegu kot pred omejitvijo dne 8. t. m.

— 36 novih dvorskih voz so naročili na Dunaju in v Monakovem. Vozovi bodo izdelani v zlatu in svili. Komisije so že dvakrat potovale na Dunaj in v Monakovo, da pregledajo delo. — Tako poroča belgrajska »Epoha« od 12. t. m.

— Umrl je na Goričanah dolgoletni vratar v papirnici g. Janez Kosec, v starosti 77 let. N. v m. pl

— Ježica. V nedeljo, 15. januarja, je umrl po kratki mučni bolezni Janez Peterlin, posestnik v Klečah štev. 21. Pogreb se vrši danes ob 9. uri zjutraj. Pokojnik je bil kot globokoveren mož vedno zvest katoliškim načelom. Naj počiva v miru!

— Novi davek. Kakor smo že javili, je davčna oblast obremenila tudi navadna dnevna poročila o smrtnih slučajih, o pogrebi, o rojstvih, porokah in zarokah. To je takozvani dnevni drobšč, ki ga pa mnogi najraje čitajo. Nam je sicer težko, da ne bomo mogli več izstrazati dnevnih radovednosti brez posebnega davka, ampak prosili bi slavno oblast, naj vpelje enako mero za vse. Zakaj n. pr. bi smele šolske knjige poročati, kdaj je bil rojen ta in ta kralj, ali pa kdaj je umrl ta in ta vojskovodja, častnik pa ne bi smel poročati, kdaj je bil rojen in kdaj je umrl spoštovani meščan in državljani SHS in član vseh narodnih društev gospod čevljarji mojster Anton Smola? To ni prav! Za kralja Aleksandra Velikega stoji v vseh šolskih knjigah natanko zapisana letnica rojstva in smrti brez davka, o gospodu Smoli pa, ki je bil za naš narod vsaj tako zaslužen mož kakor Aleksander Veliki, bo pa treba ali molčati ali pa plačati? Zakaj ne bi plačal Aleksander Veliki nobene takse za objavo svojega rojstva in svoje smrti v naših šolskih knjigah? Če berem šolske knjige, izvem, da je Aleksander Veliki umrl brez takse. Če berem pa časnik, nikakor ne izvem brez takse, da je umrl g. Smola, čeprav me g. Smola mnogo bolj zanima kot Veliki Aleksander! To ni v redu. Enaka pravica za vse.

— »Mladí Istranin« je ime prilogi, ki izhaja skupaj s »Puščim Prijateljem«. V 1. številki prinaša članek o biskupu Juraju Dobrili, sličico: »U tujinskoj školici«, o »materni besedi« in še drugi zanimivi drobšč. —

— Dr. Radojčić — dopisni član srbske akademije v Beogradu. Kakor javlja belgrajska »Politika«, bo predlagan dr. Radojčić, vseučiliški profesor v Ljubljani, za dopisnega člana srbske akademije znanosti v Beogradu.

— Debel sneg je zapadel v nedeljo in ponedeljek v Ljubljani in, kakor se nam poroča, tudi po vsej Sloveniji. Na Gorenjskem je ponekod padlo nad 1 meter snega. Iz kočevske okraja se nam poroča, da so se pojavili volkovi, katere je sneg prepodil iz gozdov.

— Tretja železniška nesreča. Na progi Zaječar—Paraćin se je dogodila železniška nesreča. Deset voz tovornega vlaka je skočilo s tira in se je več od njih popolnoma razbilo. Ves osebni in tovorni promet je vsled tega otežkočen in se osebni vožni le na ta način, da potniki prestopajo, dočim je tovorni promet sploh ustavljen. Človeških žrtev po došlih poročilih ni bilo.

— Subotički listi z velikim zadovoljstvom beležijo sklep centralnega odbora časnikarskega združenja, da se vrši prihodnji kongres v Subotici. Subotica je ponosna in se že sedaj pripravlja, da čim dostojneje sprejme goste. Kongres se bo odprl v mestni posvetovalni dvorani, zborovanja pa se bodo vršila na Paliću. Zamišljena sta tudi izleta v Sento in Sombor in obisk enega izmed vzornih posestev v bližini Subotice.

— Odbor Društva slovenskih sodnikov s sedežem v Ljubljani naznanja vsem svojim članom, da se bo vršil letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 19. februarja 1922 ob 11. uri dopoldne v razpravnih dvorani št. 70 deželnega sodišča v Ljubljani, z nastopnim sporedom: 1. Poročila odbornikov ter računskih preglednikov in sklepanje o teh poročilih. 2. Volitev novega odbora. 3. Določitev članarine. 4. Skladnost. — Odbor opozarja na § 17 spremenjenih društvenih pravil, ki veli: »Predlogi se morajo odboru prijaviti vsaj 14 dni pred občnim zborom, drugače se sme o njih razpravljati le tedaj, ako to skleneta dve tretjini navzočih in zasto-

panih zborovalcev; in na § 15, ki veli, da noben član ne sme prevzeti več kot pet pooblastil.

— Vlom v Kranju. Ponoči na 10. septembra 1921 je bilo vlomljeno pri knjigovozu V. Požgaju v Kranju. Vlomilci so odnesli blaga in denarja v vrednosti 19.872 kron. Ugotovilo se je, da je v lomil Ljubljancem Ivan Dodič v družbi Friderika Kristančiča, kateremu se je posrečilo, da je odnesel v zasedeno ozemlje svoje pte. Od ukradenih reči si je pridobil veliko množino prijatelji Friderika Kristančiča Izidor Ciglič, ki je doma v Stevarjanu pri Gorici. Deželno sodišče v Ljubljani je prisodilo Dodiču 6 mesecev in Izidorju Cigliču 4 mesece težke ječe.

— Ruski otroci v Pardubicah. V Pardubicah je prispel transport 439 ruskih otrok. Tam so dali vsakemu otroku novo obleko, nato pa jih oddali ljudem, ki so se prijavili, da jih sprejmejo. Stare obleke pa očistijo in jih pošljejo v Rusijo za drugi transport.

— Legar v Skoplju in Prizrenu. V Skoplju in Prizrenu se je pojavilo mnogo slučajev obolenosti na legarju. Več oseb je umrlo. Polvzete so energične mere, da se bolezen lokalizira.

— Kolo juž. sester se obrača do vseh blagih src z milo in nujno prošnjo, da prispevajo z živili za ubogo begunsko družino v Šiški. Nepopisni bedi se je pridružila bolezen. Neizprosna jetika muči dekletce, ki je bila edina opora in pomoč družini. Usmilite se bednih in lačnih Darove sprejema hvaležno Kolo dopoldne v pisarni, kjer se izve tudi naslov. — V četrtek, 19. januarja, ob 4. uri je važna in nujna seja za vse odbornice in članice Kola. Pridite gotovo!

— Šolski otroci v Igavasi pri Ložu so nabrali med seboj in znanci božično darilce za »ubogo rusko dečo« v znesku 1100 K. Iskrena hvala vsem dobrim ljudem, ki so uslišali otroške prošnje.

Štajerske novice.

§ 100.000 K za »Antituberkulozno ligo«. Antituberkulozna liga v Mariboru se je v svojem zapletu tudi smotno neprilicno dovoljno razvila. Na plesu slovenskih trgovcev je docent dr. Matko nabral nad 15.000 K, tako da je s tem prispevkom legina zbirka narasla v dveh dneh že blizu sto tisoč kron.

§ Predavanje slepega kapetana Lujze Lovriča v nedeljo dopoldne v Narodnem domu v Mariboru je bilo kljub slabemu vremenu še precej dobro obiskano. Zelo zanimivo predavanje popolnoma oslepelega in krasno dekoriranega kapetana se v Mariboru nadaljuje.

§ Nov sneg na Štajerskem. Tudi Štajersko je v nedeljo 15. januarja presenetil nov in na debelo zapadli sneg. Snežilo je na gosto in nepretrgoma cel dan.

§ Nenavadna smrt. Na rešilno postajo v Mariboru, da se tni prišel nekdo iz Pobrežja z obvestilom, da sta se v podzemeljskem brlogu stanujoča stara beraška zakonska zastupila, in je žena že umrla, mož pa da tudi že umira. Rešilna postaja se je takoj napolnila s šefzdravnikom na lice mesta. Stanovanje v kleti se nahaja na Tržaški cesti št. 6. Ko je rešilna postaja vstopila, je našla ob zakonski na revni postelji, žena je bila že mrtva in se je z eno roko krčevito držala za svojo glavo, ki jo je zdravnik je po natančni preiskavi konstatiral, da sta oba velika alkoholika in da je žena zadela kap vsled zavijaja alkohola ter se je v smrtnem boju oprijela svojega na mrtvoudu trpečega moža, ki umirajoč ni mogel pomagati. Smrtni boj se je pričel že zjutraj zgodaj, po rešilno postajo pa so poslali šele ob 3. uri popoldne. Ker je zdravnik konstatiral, da tu ne gre za nikako zlobno ali nameravano zastrupljenje, je odredil, da so ženo prepeljali in pokopali brez obdukcije na pokopališče na Pobrežju. Nesrečni mož umrle žene je nad 70 let stari berač Franc Ričar.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 6. jan. (Izv.) Devize: Pešta 4550 do 46.—, Berlin 160, Italija 1290—1265, London 1230, Newyork 285, Pariz 2350, Praga 485—490, Dunaj 415—425, Zürich 56 do 56.50, Napoleondori 1000 do 1020. — Valute: nemške marke 160, italijanske lire 1240, dolar 282.50—283.

Curib, 16. jan. (Izv.) Devize: Pešta 0.82, Berlin 2.80, Italija 22.55, London 21.77, Newyork 515, Pariz 42.25, Praga 8.55, Dunaj 0.17, Zagreb 1.85, Varšava 0.18, Holandsko 189.50, Bruselj 40.35. — Valute: nemško-avstrijske krone 0.09.

Dunaj, 16. jan. (Izv.) Devize: Pešta 1085, Berlin 3800, Italija 30600, London 29.450, Newyork 6950, Pariz 57000, Praga 11800, Zürich 135000, Bukarešt 5900, Zagreb 2400, Varšava 245, Holandsko 255500.

g Dobrodi kolektivne znašajo v mesecu novemburu 1921 24,634.267 Din., medtem ko so znašali v novemburu 1920 12,985.135 Din.

g Produkcija sladkorja Poljske je znašala v dobi 1919/20 2.20 milijonov met. stotov, v dobi 1920/21 4 milijone met. stotov in v dobi 1921/22 4.48 milijonov meterskih stotov.

g Zvišanje cene kruha v Nemčiji. Nemčija bo zvišala z dnem 16. februarja cene kruha za 75 odstotkov.

g Brezposelnost na Češkoslovaškem je znašala meseca novembra 22.000.

g Praški veliki semenj se vrši med 12. in 19. marcem 1922.

g Uvoz in izvoz Jugoslavije preko Trsta. Tržaška trgovska in industrijska zbornica javlja, da je bil promet naše države v novemburu preko Trsta sledeči: Uvoz po morju 36.336 met. stotov, izvoz po morju 47.411 met. stotov. Pri uvozu se nahajala naša država na četrtem, pri izvozu na tretjem mestu. Potom železnice smo uvozili v novemburu preko Trsta 106.351 met. stotov blaga, izvozili pa 47.411 met. stotov.

g Stanje papirnatega denarja v Bolgariji znaša po zadnjem izkazu bolgarske Narodne banke za 68,266.000 levov.

g Dobicek Češkoslovaške pri sladkorju je znašal 1. 1919/20 7.722.951.163 šal. K, 1920/1921 1.994.091.507 šal. K. Za leto 1921/22 še ni zračunan, toda ne bo znašal veliko.

g Bolgarsko posojilo. Prvi del bolgarskega posojila v znesku 100 milijonov levov je bil predložen v javno subskripcijo istosno v Sofiji in Zenevi med 16. in 31. januarjem. Pogoji 6 in pol odst., amortizacijski rok 40 let.

g Izvorna izpisevala Radi pravilne uprabe razpisa C. br. 64.462 z dne 3. novembra 1921 izdaja generalna direkcija carin sledeče navodilo: V zvezi razpisa C. br. 2445/1919 je dogovorjena uporaba pogodbene (minimalne) carinske tarife na podlagi izvorne izpisevala, v katerem krajevne oblasti potrjujejo, da je predmetno blago iz ugovorne države. Če pa izdajajo taka izvorna izpisevala krajevne oblasti v neugovornih državah in po-

tjujejo, da je predmetno blago iz ugovorne države, se carini blago brez ozira na izvorno izpisevalno po maksimalni carinski tarifi.

g Povratek carine med maksimalne in minimalno carinsko tarifo. Z zakonom o dvajsetih letih za mesec januar in februar 1922. leta, ki je bil sprejet od narodne skupščine dne 1. januarja t. l., je podaljšana do daljne naredbe trgovska pogodba, sklenjena dne 27. julija 1920. leta med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in Nemško Avstrijo. Zato odreja generalna direkcija carin v zvezi s telegrafsko naredbo C. br. 504 z dne 8. januarja t. l. na podlagi člena 273 in 56 carinskega zakona, da morajo carinarne uvoznikom na njih prošnjo vrniti razliko med maksimalno in minimalno carinsko tarifo za blago nemškoavstrijskega izvora, ki je bilo carinjeno po maksimalni mesto po minimalni carinski tarifi od 1. januarja t. l. pa do dne, ko so dobile carinarne obvestilo o podaljšanju trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo in to brez ozira na višino vsote, ki se jo vrača in brez posebnega odobrenja generalne direkcije carin.

g Cene kruha v Nemčiji so se vsled poslabšanja valute in pritiska antante, naj država reducira svoje podpore in doklade, zvišale za 75 odstotkov!

g Kuga med čebelarji zelo razsaja v Hercegovini, kjer je čebelarstvo zelo razvito. Dvasedaj je že prav mnogim čebelarjem izumrl ves čebelni rod in so prišli ob dober zaslužek.

g Žitni trg v Zagrebu. Prejšnji teden so bile v Zagrebu sledeče cene žitu: Moka št. 0 21—21.50 K, moka št. 2 20—20.50 K, pšenica 15.50—16 K, oves 10.50—11 K, nova koruza 12.30 K, stara koruza 13 K. Cene čvrste.

g Fuzija dveh srbskih bosanskih bank. Srbska centralna banka za Bosno in Hercegovino ter Srbska privredna banka v Sarajevu sta se fuzionirali. Delniška glavnica 60 milijonov kron.

g Nova banka v Zagrebu. S holandskim in nemškim kapitalom se snuje v Zagrebu velika banka z delniškim kapitalom 100 milijonov kron, ki se bo imenovala »Balkan-banka«. Ustanovitelji te banke so: bivši ravnatelj Jugobanke in predsednik zagrebške borze Dušan Plavšić, bivši glavni ravnatelj Slavenske banke Stanislav grof Lubiencky in bivši ravnatelj Jadr. banke Herceg.

g Trgovina usnja in kož v Jugoslaviji je zadnje čase postala zelo čvrsta, ker je povpraševanje inozemstva vsled naše slabe valute izredno veliko. Jančje kože se prodajajo v Češkoslovaško in Italijo. Tudi Francija je kupila večjo količino kož za gornje dele čevljev. Kožje kože se prodajajo v Italijo in Ameriko. Cene rastejo.

g Amerikanci v ravnateljstvu nemške državne banke. V ravnateljstvo nemške državne banke bo pozvan amerikanec Pavel Warburg.

g Rusija naloži posojilo v Nemčiji. Listi poročajo, da je sovjetska vlada naložila v Nemčiji posojilo v znesku 800 milijonov mark.

Ljubljanske novice.

Ij Predavanje za inteligenco. Opozarjamo na današnje javno vseučiliško predavanje univ. doc. dr. A. Snoja o cerkveni organizaciji v 1. stoletju. Predavanje se bo vršilo ob pol osmih zvečer v prostorih teološke fakultete (Alojzijevešče I.) Vstop prost.

Ij Predavanja Umetnostno-zgodovinskega društva. Prvo predavanje dr. Voj. Mole: Umetnost in narava, ki se zadnjič radi odpovedi električnega toka in moglo vršiti, se vrši v torek, 17. januarja t. l., v fizikalni dvorani tehnične srednje šole na Mirju. Začetek točno ob 6. uri zvečer.

Ij Dajte drobtinice piticam, ki si sedaj ob dobelem snegu ne morejo pomagati. Če je človek v bedi, i hudo; a tudi drobni peveci-krilateci naj se smilijo vsakemu, ki zmore, da potrese malo zrna ali drobtinice na primeren prostor, da potolaži uboge stradavčke. — Včera so šolski otroci pobrali in prinesli v šolo več poginolihi taščice in ščinkovcev, ki si niso mogli priboriti potrebne hrane v snegu in mrazu. Pomagaj, če moreš; v hvalo ti bodo spomlad pitčice žrgolele dannadan.

Ij Snaženje trotolarjev se je letos precej zanemarilo, vsled česar bo, kakor se nam poroča, policijsko ravnateljstvo hitne gospodarje, kateri zanemarijo snaženje hodnikov, zelo strogo kaznovalo že zato, ker se je minuli teden več oseb znatno poškodovalo, ker so padli na nepotrebnih trotolarjih.

Ij Nasilstvo proti stražniku. Anton Kalinšek iz Fužin je vozil dne 15. t. m. brez luči s samim iz Ljubljane proti Fužinam skozi Moste. Nadstražnik Ivan Novak je Kalinška ustavil in vprašal, zakaj nima luči. Kalinšek je na to udaril z bičem stražnika po rami in je pogajal konja; Novak je prijel konja za uzo, naka ga je Kalinšek udaril s pestjo po obrazu in je zbežal proti Fužinam ter pustil sani in konja na cesti. Stražnik Novak je odpeljal konja s samim k Pečarju v Novi Vodmat.

Ij Poneverbe pri trdki Breznik in Fritsch o katerih smo že poročali, so dosegle primeroma velikansko vsoto in je bilo trdki poneverjeno do 500.000 kron.

Ij Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, opozarja da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 18. januarja t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20 ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pitlično desno.

Ij Ščepalnik se je našel na Gosposvetski cesti v soboto dopoldne. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v našem uredništvu.

Ij Stoletna Vinea konferenca ima sejo danes v torek ob pol 7 uri.

Katoliški vestnik.

c Tržaški škof dr. Bartolomasi se je odpovedal škofijski stolici in odšel v Rim. Za škofijskega administratorja je že imenovan dr. Meccia. Kanonik dr. Slavec ostane kot delegat na svojem mestu za slovenski del škofije.

Prosveta.

pr Prerodo. Prva ševilka je ravnokar izšla. Vsebinska ji je: Prerod — kakaj in kako? Da bomo narod poštenjakov! — Staršem! Univ. prof. dr. K. Oswald. — Vstani, moj rodi! Silvijn Sardenko. — Mladini! Prof. dr. Jeran. — Svobodni ali blapci? Franc S. Finžgar. — Alkoholizem in kriminalistika. Univ. prof. dr. M. Dolenc. — Kvišku sreča! Nadeždelj Al. Kržišnik. — Drobšč. — List stane letno samo en liter vina: 10 dinarjev. Vaa poštena slovenska javnost se zgraža nad nevažno objavljeno alkoholno statistiko v Sloveniji. Dve mili-

jardi na leto zapijemo: samo veseljenega davka plača Ljubljana 10 milijonov kron. Kričeše številke! Toda kaj pomaga samo zgrazati se!

pr **Spored III. komornega večera**, kate-rega prireditelja Zika (Rihard Zika I. gosli, Ivan Karel Sancin II. gosli, Ladislav Černy viola in Ladislav Zika čelo) je sledeči: 1. Sme-tana: Iz mojega življenja, kvartet v e-molu; 2. L. Beethoven: Kvartet v G-duru, op. 18, št. 2; 3. dr. Anton Dvořák: Klavirski kvintet v A-duru. — Pri tej točki sporeda sodeluje konservatorijski profesor Janko Ravnik. Ko-morni večer se vrši v dvorani Filharmonične družbe. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop-nice v predprodaji od 18. t. m. dalje v pisarni Glasbene Matice. (K)

DR. ČERINOV SIMFONIČNI KONCERT

nas je seznanil z važnimi skladbami. Najprej z najboljšo Mozartovo simfonijo (Jupitro-vo). Igrali so dobro, najlepše morda prvi stavek, ki se je posebno mehko in jasno razvijal pred nami v vsej svoji gibki eleganci in plemeniti dvor-ljivosti. Priznati moramo, da je orkester to glas-bo, ki ji je naše čuvstvovanje pač že odraslo, ta-ko podal, da smo dobili o njej pravičen vtis. Se-veda danes naše glasbeno čuvstvovanje bolj ljubi elementarno silo, neugnano moč, zato mora biti orkester, ki hoče podati te vrste venomer lahno stopicajočo glasbo, polno duhovitih rek, dehtečo po izbranih dišavah aristokratskih salonov — na-lašč za tako glasbo vzgojen; tako zabavo si more privoščiti pač edino Dunaj, čigar umetniško ču-stvovanje živi še v nepretrgani zvezi s časi kla-sičnega rokokoja. Za naše razmere smo veseli, da se nam je nudila simfonija, če že ne duhovito, pa gotovo brezhibno obdelana.

Popoln kontrast s to solčnojasno, otroški ne-dožno glasbo sta tvorila R. Straußova Sla-vospeva. Kakor morje se prelivajo harmonije v čudno pestrih, globokih barvah, vsak gib razlije drugačno luč po tem blagoslovu, ki — zlasti v prvi — hoče človeka kar omamiti, zadušiti s svo-jo opojnostjo. Druga je preprostejša, veliko bolj lahna, jasnejša Ga. Lovšetova je imela težki nalogi: vglobiti se in pozajeti lepoto teh globin — to je srečna plat — hkrati pa obvladati prepolni orkester, d. dvignjen zaklad ne utone v tem sil-nem valovanju — tehnična plat —; prvo je iz-

borno izvršila, z drugo pa je semtertje (zlasti v niž-jih legah, ki čudovito zvonkost njenih višin le s težavo dohajajo, imela dokaj dela, da jo je zma-gala. Zlasti v drugem delu prve in v sredini dru-ge pesmi bi bilo prav, če bi se bil orkester še malo zatajil, zlasti ker ima njen glas izrazit liričen značaj, pa bi bilo treba naravnost junaške moči, da bi neomejeno zakraljevala nad to ogromno, na debelo nametano instrumentacijo. Vendar pa je bil ta prvi poizkus vse hvale vreden, zakaj ve-liko mest je bilo zelo lepih, gorkih, zlasti v dru-gem delu druge pesmi, začetek se je zdel skoro malo raztrgan; morda je to zakrivila tudi neugod-na srednja, manj zvočna lega petja. Občinstvo je svojo ljubljeno dolgo iskreno pozdravljalo.

Dvořákova simfonična pesnitev »Opol-dnevnic« je razvnela pravi ogenj. Tu smo vsi čutili: naša je po čustvu, naša je po krvi. Podana je bila izborna, videlo se je, da orkester tudi sam uživa. Naj kdo sodi o »programski glas-bi«, kar hoče: materina nepotrpežljivost v bolečih disonancah, strašni boj z grozno, neumljeno div-jo ženo, in — kot nasprotje — morebiti še bolj brezskrbnost očetova, ki si veselo prižvižga do-mov, pa namesto tečnega kosila najde omedlelo ženo in v nje naročju zadušeno dete: naj bo o opisovalni glasbi sodba kakršna koli: taka, ka-kršna je Dvořákova, polna moči in ognja, si s silo dela prijatelje.

Glazunova II. Serenada je nežna, mehka stvarca. z jasnim ustrojem, zajemljivo rit-miko.

Najbolj je pa menda užigal Glinkov Španski Capriccio, poln izvirnih duhov-itih okretov in dražljivih domislekov. To je pesem globokega slovanskega humorja, ki se dobrostrno smehlja v otroških očeh. Pokazalo se je, da ima tudi v glasbi tiste poslušavce za seboj, ki jim zna težo poslušanja osladiti s smehom. Orkester je v lica kar žarel, nas pa je začela čez in čez kožni srbeti, tak žar je v tej skladbi, ki ga razvnmajo še vražji ritmi in nezasišeno bujna, živa, šče-gatajša instrumentacija.

Seveda je imel po tem nastopu Adamič s svojo Suito težko stališče. Če bi se bil drugi del sporeda z njo začel, bi se bila govo odli-nejše uveljavila. Saj je polna lepih domislekov, tudi brez šaljive dovornosti ni, prizor z medve-dom, prihod Zelenega Jurja dokazujeta, da je v

Adamiču čut za humor dokaj izrazit in da se mu odene celo v groteskne oblike (nastop zmaja). Najboljši del bo pač: Mati je bolna (kot celota vzeta). Seveda je treba upoštevati, da so to prav-zaprav prvi poizkusi in zato še ni vse dozorelo; zažene se dobro, pa mu včasih moč sredi razvoja zastane (v boju n. pr. zmajahu prohitro glava od-leti). Ali namesto da bi motiv notranje, organski razvijal, izpreminjal, ga le bolj po zunanje po-navlja.

Tudi razlaga sama je poslušavce motila, ker je očitno pisana bolj za domišljije, kot pa po razvoju v skladbi. Zato poslušavci niso bili tako zadovoljni s skladbo, ker nje poleka z besedilom v roki niso mogli kar skoro v ničemer zasledovati; če bi se razlaga omejila samo na kratko suho vse-bino, bi bile lepote, kar jia skladba nudi, brez dvoma bolj učinkovale. — Instrumentacija je v smoti živa, hkrati jasna in ne preobložena; v za-četnem delu proti koncu je pa skladatelj očitno hotel doseči silnejši in bolj blesteč vtis, pa trobila dasi z vso močjo nastopajo, vendar ne razmajó sten, ne vzvalove ozračja. Če smo opozorili na ne-katere zunanje in notranje neugodne okoliščine, moramo še enkrat poudariti, da nas je skladba razveselila že radi tega, ker je dokaz, da se bomo tudi Slovenci počasi dokopali do izvirne simfo-nične glasbe, razveselila pa tudi zato, ker nam je v marsikaki podrobnosti nudila plemenitega užit-ka. — Fr. K.

Turistika in sport.

Iz Bohinja se nam poroča: Vsled obilo za-palega snega v Bohinju odpade na dan 22. t. m. določena predtekma za sankarsko pr-venstvo Bohinja in se preloži na poznejši čas. Ako ne pride do kakih sprememb, se bodo vršile glavne letošnje zimskosportne tekme ob sledečih dnevih: 5. februarja smučarska tekma za prvenstvo Jugoslavije; 12. februarja smu-ška tekma v skoku; 19. februarja sankarska tekma za prvenstvo Jugoslavije.

Razdeitev smučaj za smučarski tečaj. Vsi sportniki, ki so se prijavili za smučarski tečaj Sportne zveze, naj se zgledajo dne 18. t. m., točno od 15. do 16. ure popoldne na dvorišču tvrde J. Gorec, Ljubljana (gostilna pri »Novem svetu«) po smučaj.

Smučarski tečaj. Sportna zveza otvori še ta teden, če bo sneg za to ugoden, tečaj za novince. Pouk se bo vršil ob ugodnih dnevih, in sicer v popoldanskih urah od 2. do 5. Na-tančnejša poročila slede še pravočasno. — Sportna zveza.

Poslano.*

Dijaške gospodinje so sklenile na svo-jem sestanku 13. t. m., da povišajo s 1. fe-bruarjem vsled rapidno naraščajoče dra-ginje za dijače hrano in stanovanje za-časno 20 do 30 odstotkov. 201

* Uredništvo za spise pod tem naslovom ni odgovorno.

Kaj je Eisafliud - to je znal Lekarnar Feller - Stubica!

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. v.š.

Čas opazovanja	Baro-metr v mm	Termo-metr v C	Relativna vlažnost v C	Nebo, vetrov	P. padavine v mm
14. 1. 21 h	737	- 6.1	0.5	obl.	—
15. 1. 7 h	735.3	- 3.6	0.6	sneg s.	11
15. 1. 14 h	738	- 1	0.6	obl.	—
15. 1. 21 h	735.7	- 3.2	0.6	obl.	—
16. 1. 7 h	735	- 4.8	0.6	megla	—
16. 1. 14 h	734.8	- 2.4	0.7	obl.	—

Dobra, **KUHARICA** k rodbini s samostojna 4 otroci se takoj sprejme. Plača po dogovoru. — Naslov se izve pri upravnistvu »Slo-venca« pod štev. 199.

Pestunjo sprejme takoj ELZA SEVER, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12, II. nadst. 195

Kolarskega pomočnika za fino delo sprejme izdelovalnica voz M. LOŽAR, Dragomelj, pošta Domžale, ki ima na prodaj več različnih voz in izdeluje iste po naročilu. 147

SPREJEMAJO SE GOSPODJE na dobro domačo hrano. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 182.

Proda se v okolici Ljubljane **HIŠA** z vrhom, gospodarskim po-slopjem in gozdom. STANO-VANJE PROSTO! — Kje, pove uprav-nistvo »Slovenca« pod štev. 176.

Sprejmeva poštenega, prodajalca ali spretnega, zanesljivega ali **prodajalko** manufakturne stroke. Plača prvovrstna. — Nastop takoj. J. & V. VOKAČ LJUBLJANA, ŠOLSKI DREVORED 8.

Deteljne pleve, porabne za po-robne za pašnikov ali živinsko krmo, se dobe po 500 kron za 100 kil pri FRAN POGAČNIKU v Ljubljani, Dunajska cesta 36. 177

Kupim železno garnituro za vodno žago na jermena, v dobrem sta-nju. Ceno in opis posamnih delov na na-slov: STOJAN BOSANČIĆ, Bihać, Bosna.

Praktikanta (prejemalca) s primerno izobrazbo v starosti 16 do 17 let

sprejme lesna industrija. Ponudbe na poštni predal št. 153 187 Ljubljana I.

Radi izselitve je naprodaj okoli 100 hl :: belega in rdečega, prav dobrega :: **ŠTAJERSKEGA VINA.** Odda se tudi manjša množina. Naslov se poizve v upravnistvu lista pod štev. 168.

Razprodam različno **vinsko in drugo POSODO** — kupim različni **rezan LES.** J. AUGUSTIN :: LJUBLJANA, Dunajska cesta štev. 36.

Voščene sveče zvitke **kadilo** sveče za hišno uporabo po zmernih cenah priporoča svečarna **J KOPAČ & CO.** Ljubljana, Celovška cesta št. 90.

Išče se za veliko žago v Bosni: 5 samostalnih, zmernih žagarjev (Gattermeister); 2 posebno zmorna ža-garja, katera bi pozneje bila tudi kot žagarska mojstra večja, in 3 brusače (Schleifer). — Natančnejše se poizve pri tvrdki D. RAKUSCH, veletrgovina z železnino, CELJE. 188

Hiacinte v lepih barvah ima trgo-vina s semeni SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. — Cenik semen pošljemo na zahtevo.

Pozor lovci divjačine! Kupujemo sledeče **KOŽE** in plačamo po najvišjih dnevnih cenah: **Kune zlatice 3000-3800 K** **Kune belice 2000-3200 K** **Lisice 600- 800 K** **Vidre 1000-1800 K** **Jazbeci 100- 150 K** **Divji zajci 30- 45 K** **Dihurji 150- 350 K** **FRANC ŠMALC**, trgovina s klobuki Ljubljana, Mestni trg št. 24.

Z „l' Oréal Henné“, Paris barva las v vseh nuancah in in izdeluje vsa lasna dela M. Podkrajšek, frizer za dame in gospode, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 32.

Odpremna in prometna poslovalnica **NAZOR & KO., Bakar** Brzojavi: Nazorkomp. Dovaža in odvažja vsakovrstno bla-go. Zbiralni prekmorski prevozní posel. Carinska posredovanja. Transportna zavarovanja. Vskladiščenje blaga. 192

SALAME
I. vrste
novo blago
popolnoma godno
dobiva se povsod!
Prva hrvaška tvor-nica salam, suše-nega mesa in masti
M. Gavrilović
sinovi d. d.
Petrinja.
Glavno zastopstvo
za Slovenijo
R. Bunc in drug
Ljubljana
Celje - Maribor

V globoki žalosti naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nadvse ljubljeni soprog, oče, gospod

Janez Peterlin
posestnik v Klečah

po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, danes. 15. januarja, v Gospodu zaspal.
Pogreb predragega pokojnika bo v torek, 17. jan., ob 9. uri jutraj iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Juriju v Složicah. Priporoča se v molitev in blag spomin.
Kleče, dne 15. januarja 1922.

Manca Peterlin,
hči

Marija Peterlin,
soproga.

Zahvala.

Globoko ginjeni nad vsestranskim sočustvovanjem, ki se nam je povodom prebriske in nenadomestne izgube iskreno ljubljene soproga, očeta itd., gospoda

Franca Šarb

izražalo pismeno ali ustmeno, se čutimo dolžne tem potom izraziti najiskrenejšo zahvalo.

Prisrčno zahvalo izrekamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, vsem, ki so spremili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti; predvsem č. duhovščini, vsemu uradništvu, v. g. notarju Košeninu za ganljive poslovilne besede ob grobu, vsemu učitelstvu nadalje vsem trgovcem, udom okr. za-stopa, mnogoštevilnim požarnim brambam, pevskemu zboru za ganljive žalostinke, sploh vsem, ki so na katerikoli način po-castili spomin blagopojnika.

Gornji grad, dne 11. januarja 1922.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za obile izraze iskrenega sožalja, ki so nam došli po-vodom smrti našega iskreno ljubljene očeta, gospoda

Hermana Scaria

se tem potom najprisrčnejše zahvaljujemo.

Predvsem pa nam je dolžnost zahvaliti se cenj. tvrdki Peter Kozina & Comp. za izkazano nam sočutje, poklonjeno krasno cvetje in udeležbo pri pogrebu, dalje vsem onim, ki so tako mnogobrojno spremili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 16. januarja 1922.

Globoko žalujoči ostali.

KORANIT

asbestni škrljavec, najboljšo sredstvo sedanjosti za pokrivanje streh in obloženje zidov. — Tovarna v Karlovcu (Hrvaško). Glavno zastopstvo za Slovenijo: **Fran Hočevar, Moste, p. Žirovnica** Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju, zahtevajte oferte!

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka

ustanovljena 1. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Izdaja konzorcij »Slovenca«

Odgovorni urednik Mihael Moškore v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.